

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Hai, ngày 30/06/2025

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 119: Công đức tùy hỷ là to lớn

Người mới học Phật không biết rằng việc tùy hỷ công đức là vô cùng quan trọng. Tùy hỷ là khi thấy người làm việc thiện, việc tốt thì mỗi người hoan hỉ vui theo và nếu có thể tán thành hoặc hỗ trợ thì còn tốt hơn nữa. Nếu chỉ hoan hỉ tán thán thì công đức tạo ra cũng đã là to lớn.

Trải qua mấy mươi năm cuộc đời, chúng ta đều thấu hiểu rằng tùy hỷ công đức là quan trọng và đáng sợ nhất là sự ganh ghét, đố kỵ. Cho nên, mỗi chúng ta hãy thận trọng mà quán sát! Tập khí ngạo mạn đố kỵ đã đi theo chúng ta trong vòng sinh tử từ vô thủy kiếp đến nay cho nên nhà Phật gọi là “*vô thí vô minh*”. Chính những tập khí này khiến chúng ta trôi lăn trong vòng sinh tử rất nhiều lần rồi!

Tôi thể hội rất sâu sắc việc này. Chỉ vì sự ganh ghét đố kỵ mà cả một vùng không thể phát triển, trong khi những nơi tùy hỷ tán thán thì nơi đó phát triển tốt và còn có thể lan rộng đến các vùng miền khác. Tôi nhớ ngày đầu tiên khai giảng một trường ở miền nam. Tôi đã gặp rất nhiều người học Phật, những người cũng đề xướng Đệ Tử Quy, mời họ tới dự lễ khai giảng, ủng hộ đạo tràng, tùy hỷ công đức. Đến hôm khai giảng, không một ai trong số 50 người đó đến. Họ đề xướng Đệ Tử Quy nhưng họ chưa có một trường, hay một lớp học nào làm được việc gì để giúp ích cho chúng sanh. Hành động của họ có phải đố kỵ, là ngạo mạn hay không?

Sự thật là công đức của tùy hỷ việc thiện nhiều ngang bằng với công đức của người thực hiện việc thiện đó. Việc này Phật Bồ Tát, Hòa Thượng Tịnh Không nói chứ không phải tôi nói. Cho nên chỉ cần vui theo việc người ta làm thiện, làm tốt lợi ích chúng sanh thì công đức chúng ta được hưởng như người làm. Còn nếu đố kỵ chướng ngại thì tội nghiệp này không hề nhỏ! Phải cẩn trọng trước những lời chỉ dạy của các Tổ sư Đại Đức. Phải tham khảo, thâm thấu và vâng lời chỉ dạy ấy!

Nếu bản thân chưa đủ tư cách và thấy người có đủ tư cách thì chúng ta nên ủng hộ, giúp đỡ họ làm các việc giúp ích chúng sanh. Quan trọng nhất là giúp ích được cho chúng sanh mà không để sự tự tư tự lợi, ngạo mạn và đố kỵ của chúng ta khiến chúng sanh mất đi cơ hội tiếp cận chuẩn mực Thánh Hiền. Nếu cản trở chúng sanh thì tội nghiệp có nhỏ không?

Yên bái, Điện Biên mỗi nơi chỉ cần một người mà chúng sanh cả một khu vực và những vùng lân cận được nương nhờ. Chúng ta thấy rằng người người đang phát tâm

làm việc lợi ích chúng sanh ở Trà Ôn, Vĩnh Long, Sóc Trăng, Tây Ninh, Bình Dương. Đây mới là việc khó làm còn tiền tài danh vọng dầu có nhiều cũng khổ. Nhiều tiền quá thì tạo nghiệp. Đời mình không tạo nghiệp thì con cái đời sau cũng tạo nghiệp. Cho nên người xưa nói: *“Để sách lại cho con chắc gì con đã đọc, để tiền lại cho con chắc gì con đã sử dụng được nhưng để âm đức lại cho con thì đời đời con cháu ảm no”*. Mọi người bước qua tuổi 50 rồi thì quán chiếu việc này sẽ rõ ràng hơn.

Chuẩn mực Thánh Hiền là chuẩn mực của người xưa nên được sự tiếp nhận rất tốt từ thầy cô và phụ huynh. Lời dạy của Thánh Hiền là: *“Cha mẹ bảo chớ làm biếng; Cha mẹ dạy phải kính nghe; Anh thương em, em kính anh; Tiền của nhẹ oán nào sanh; Gần người hiền tốt vô hạn; Đức tiến dần, lỗi ngày giảm”*. Tất cả đều không trái với lời dạy bảo của người xưa. Thế nhưng có cả một khu vực nhiều người học Phật lại không tiếp nhận, trong khi ở những khu vực không có người học Phật thì lại tiếp nhận dễ dàng. Điều đáng nói là những người học Phật kia có đề xướng việc học tập Đệ Tử Quy, cũng lập lớp bảo người ta học chuẩn mực Thánh Hiền. Thế nhưng họ bảo người khác làm nhưng họ lại không làm, nên dù có làm mãi cũng không ra kiểu dáng gì. Họ bày ra, rồi để bỏ xó, ấy vậy mà, khi thấy người làm tốt họ lại không tùy hỷ, không phát tâm cùng làm. Họ muốn làm, muốn đi một lối riêng. Việc làm này của họ xuất phát từ tâm đồ kỵ và ngạo mạn.

Hòa Thượng nói: *“Phật biết được phiền não tập khí của chúng sanh tích lũy từ vô lượng kiếp. Mỗi một chúng sanh đều có. Tập khí gì vậy? Tham sân si mạn. Ngạo mạn và đồ kỵ đã theo chúng ta từ vô lượng kiếp đến nay. Việc này không cần người dạy, sanh ra có mặt trong cuộc đời này là đã hình thành rồi! Bạn tử mĩ mà quan sát thử xem! Đặt hai đứa bé sơ sinh bên cạnh nhau và bạn cho một đứa bé một món đồ chơi hay viên kẹo còn đứa kia không có, bạn sẽ nhận ra được sự đồ kỵ từ một đứa trẻ sơ sinh đó.”*

Rõ ràng chúng chưa từng được dạy, vậy mà chúng đã biết đồ kỵ. Từ đây chúng ta có thể hiểu rằng đây là tập khí từ vô thủy kiếp. Không chỉ có ngạo mạn, đồ kỵ mà ảo danh ảo vọng, tự tư tự lợi, ý niệm hưởng thụ năm dục sáu trần, tham sân si đã theo chúng ta từ vô thủy kiếp. Người xưa đã cảnh báo chúng ta luôn phải cẩn trọng vì đời này có thể tương đối tốt nhưng đời sau không khéo còn xấu hơn đời này. Vì sao vậy? Vì tập khí xấu ác của chúng ta càng ngày càng xấu hơn.

Tôi thường nhắc nhở mọi người cũng là nhắc nhở chính mình rằng đời này bắt tay chào nhau nhưng đời sau không khéo gặp nhau thì vẫy đuôi hay vỗ cánh. Lời nói này có phải quá hàm hồ không? Nếu chúng ta không kiểm soát thì từng đời từng đời tập khí phiền não tham sân si cứ phát triển mạnh mẽ với chiều sâu ngày càng sâu hơn. Cho nên, không tu dưỡng thì sự biến đổi ở đời sau có thể đến mức độ như vậy. Chúng ta phải đặc biệt chú ý đến những tập khí từ vô thủy kiếp này.

Hòa Thượng nói: ***“Tùy hỷ công đức chính là đối trị với tâm ngạo mạn và đồ kỵ. Nếu chúng ta không đối trị được tập khí đồ kỵ, ngạo mạn, vậy thì, ngày ngày chúng ta đang tạo nghiệp mà là nghiệp cực trọng”***. Thấy người ta làm việc tốt, chúng ta vui theo một cách chân thật và nên tự nhủ rằng người ta làm được việc tốt như vậy mà sao mình chưa làm được? Vậy thì mình phải nỗ lực, cố gắng hơn để có thể làm được việc tốt, khiến nhiều người có được đời sống tốt đẹp. Chỉ cần sự tác động của sự đồ kỵ thì sẽ khiến biết bao nhiêu người không được lợi. Ngạo mạn đồ kỵ sẽ sinh ra chướng ngại.

Khi Thích Ca Mâu Ni Phật còn tại thế, Đề Bà Đạt Đa là anh em họ hàng với Phật, cũng là đệ tử Phật nhưng ngày ngày chướng ngại Phật. Đồ kỵ chướng ngại nằm trong tâm chúng ta, trong một ý niệm của chúng ta. Chỉ cần chúng ta chuyển đổi từ ý niệm đồ kỵ chướng ngại thành ý niệm tùy hỷ vui theo, thành ý niệm mong muốn được cộng tác, được cùng nhau làm thì chúng ta từ chỗ đang tạo ra vô lượng vô biên tội nghiệp thành tạo ra vô lượng vô biên công đức.

Chúng ta thử nghĩ mà xem chỉ từ một ý niệm mà có thể gây tổn hại cho biết bao nhiêu cho chúng sanh. Thế nhưng, Hòa Thượng nói: ***“Chúng sanh không thể chuyển đổi lại được thành ý niệm tùy hỷ, không thể chuyển đổi được ý niệm, luôn giữ kiên cố tùy thuận ý niệm đồ kỵ ngạo mạn.”*** Muốn chuyển đổi được ý niệm phải có một quá trình tu tập dài lâu, nhưng đáng tiếc là có người chưa kịp nhận ra thì đã phải ra đi hoặc nhận ra muộn màng nên cũng không thay đổi được.

Chúng ta đừng bao giờ để cho mình rơi vào một trong số nhóm người nhận ra quá trễ. Hòa Thượng nói: ***“Phật Bồ Tát chỉ ngay trong một niệm là đã chuyển đổi lại được, là đã thành tựu vô lượng vô biên công đức. Cho nên chúng ta phải học cách chuyển đổi của Phật Bồ Tát mà phải chuyển được nhanh chứ không dễ dãi.”*** Đừng nghĩ rằng thời gian còn nhiều, đừng để đến khi hết thời gian thì chẳng còn kịp.

Sáng nay tôi đọc bài giảng này của Hòa Thượng và chợt nhận ra rằng thật may trong hơn 2000 giờ qua, nghe lời nhắc nhở của Hòa Thượng, tôi đã cố gắng nỗ lực. Thậm chí mỗi lần lễ Phật là mỗi lần cố gắng hoặc nếu đã đến giờ thì không bao giờ nằm thêm dù chỉ một giây. Nhờ sự cố gắng từng ngày từng ngày mà đến nay, đã vượt qua được. Chỗ này Hòa Thượng nói: ***“Sau khi đã chuyển đổi rồi, người ta tu được công đức to lớn thì bạn chỉ cần tùy hỷ thì công đức đó cũng to lớn như người, nhất định không có sự khác biệt. Tuyệt đối không thể nói rằng người này người kia tu công đức to lớn, công đức tùy hỷ của tôi sẽ nhỏ. Không hề có việc đó! Nhất định là lớn như nhau! Người ta tu tích công đức, người ta làm rất là cực khổ bạn vừa tùy hỷ thì công đức của bạn lớn bằng người. Bạn thử nghĩ mà xem bạn chiếm được biết bao nhiêu là tiện nghi như vậy? Thế nhưng Phật Bồ Tát mới dễ dàng chuyển đổi ngay trong một ý niệm còn chúng sanh chúng ta thì không thể chuyển đổi được.”***

Cho nên vui theo việc làm tốt của người không có chút đồ kỵ, ngạo mạn nào thì công đức không hề nhỏ. Nếu chúng ta không tùy hỷ mà ngạo mạn và đồ kỵ thì chướng

ngại bao lớn? Bao nhiêu người bị thiệt thòi vì sự chướng ngại và đổ kỵ của chúng ta? Khi thấy việc làm tốt của người mà chúng ta không tùy hỷ mà cứ nghĩ rằng: “*Có gì giỏi đâu! Ai cũng làm được mà!*”. Đó chính là ý niệm đổ kỵ và ngạo mạn.

Khi tôi làm một website dạy chữ Hán thì có nhiều người chê bai, phát âm không chuẩn, viết thiếu nét, đọc không đúng. Hãy nghĩ cho kỹ rằng người ta viết sai nhưng người ta làm được cả một trang web miễn phí, có cái để người khác học, còn mình viết đúng, viết giỏi nhưng mình chẳng có một sản phẩm nào để dâng hiến cho cuộc đời, cung cấp cho người cần học tài liệu miễn phí. Vậy thì cái giỏi đó có cần thiết không? Có lợi ích gì cho ai không? Rõ ràng họ là người đổ kỵ chướng ngại nhưng họ lại không làm ra được một sản phẩm chân thật lợi ích cho người. Đến bây giờ chưa có trang web học chữ Hán nào to như trang Nhi Đồng Học Phật, có thể dạy cho người từ không biết đến khi có thể dịch thuật. Trang web này hiện vẫn đang lớn mạnh, phục vụ được rất nhiều người.

Người học không phải tốn một xu nào cũng không phải đến gặp chào thầy, không cần nói lời tri ân thầy. Thế nhưng có một người 80 tuổi viết thư nói với tôi rằng tuổi già, trái gió trở trời thường mệt mỏi nhưng cứ lấy bài ra học thì mọi mệt nhọc tan biến. Năm ngoài một bác hơn 70 tuổi vác ba lô người lính đến tận khu nhà của tôi nói lời tri ân rằng: “*Nhờ thầy mà con biết đến chữ Hán, nhờ thầy con biết đến Phật pháp*”.

Hòa Thượng từng dạy chúng ta biết một thì dạy một, biết hai thì dạy hai, vậy thì người cần học mới có chỗ để học. Đợi đến lúc mình thật sự tài năng mới dạy học thì quá muộn rồi. Trẻ nhỏ lớn lên đều là có những giai đoạn vàng giáo dục, qua giai đoạn vàng thì chúng làm sao để tiếp nhận. Cho nên mỗi người chúng ta cần phải nghĩ đến việc phát tâm. Ai đó hỏi tôi bây giờ con sẽ làm gì? Tôi sẽ tư vấn cho họ hãy phát tâm làm cô giáo.

Cho nên phát khởi được tâm hy sinh phụng hiến, giúp ích cho mọi người là việc rất khó, không dễ đâu! Còn khởi tâm chướng ngại đổ kỵ thì lại rất dễ dàng. Khởi tâm tùy hỷ vui theo việc làm tốt của người thì khó còn khởi tâm đổ kỵ chướng ngại thì rất dễ, không cần ai dạy, vừa thấy thì đã hình thành. Tôi từng nhắc các lò đậu phụ và vườn rau của chúng ta hiện mỗi nơi làm theo một cách, đó là ngạo mạn đổ kỵ, tự cho mình có cái riêng. Tất cả phải theo một chuẩn mực nhất định.

Chuẩn mực của Thánh Hiền, của Phật Bồ Tát mà người ta còn muốn thay đổi thì đó là do người ta ngạo mạn và đổ kỵ nên mới dám làm như vậy. Thậm chí 21 trường của chúng ta, rồi đây, mỗi trường lại làm theo cách riêng của mình thì càng có nhiều trường càng hại, chứ có tốt gì đâu! Cho nên tự mỗi người phải tự phản tỉnh.

Tập khí ngạo mạn đổ kỵ ngay chính bản thân tôi cũng còn nguyên nhưng tôi không cho chúng có đất để phát triển. Tất cả đất trong vườn tâm đều để nghĩ đến các việc thiết thực làm lợi ích chúng sanh, không để cho chúng có chỗ nảy chồi, nảy lộc. Chúng vừa

khởi lên là phải chuyển đổi ngay, dùng một ý niệm thiện lành khác để phủ kín nó. Nếu không có việc khác thì chắc chắn tự nó sẽ sanh khởi.

Nhà Phật gọi đây là cách điều phục tâm. Một ý niệm bất thiện khởi lên thì hãy dùng ý niệm thiện lành mà chế phục, chế ngự lại! Hòa Thượng nói muốn diệt thì không diệt được nhưng có thể dùng cách thay thế. Một ý niệm đồ kỵ chướng ngại khởi lên thì chúng ta liền khởi lên một ý niệm tùy hỷ vui theo việc tốt hoặc nghĩ ngay đến việc giúp đời. Hòa Thượng nói: **“*Bạn hiểu được đạo lý này rồi thì bạn mới biết cách làm sao cho phù hợp.*”** Nếu không biết đạo lý này thì chúng ta cứ làm theo tập khí xấu ác của mình.

Nếu ý niệm ảo danh ảo vọng vừa khởi lên thì biết ngay đây là ảo danh ảo vọng và ngay đó chúng ta phải khởi lên sự chân thật, sự chân thành. Vừa khởi lên ý niệm tự tư tự lợi thì chúng ta phải khởi lên ý niệm lợi tha. Trước đây tôi thường đối trị tâm tham là khi tôi nhận được tiền, tôi thấy vui, ngay lúc đó tôi khởi luôn tâm bố thí. Thậm chí phải bố thí nhiều hơn số mình vừa nhận. Đây là cách đối trị với tâm tự tư tự lợi một cách thiết thực nhất. Nếu khởi lên một tâm thiện mà không làm thì không thể đối trị được tâm này. Cần vừa khởi ý niệm thiện lành là thực hành ngay!

Cho nên Hòa Thượng dạy rằng khi chúng ta hiểu được đạo lý này rồi thì mới có thể chân thật làm. Một khi phát tâm mạnh mẽ để làm thì tự nhiên có một sự gia bị, sự hỗ trợ vô hình nào đó khiến mọi sự mọi việc tự nhiên hanh thông. Hòa Thượng nói: **“*Phật dạy chúng ta cách chuyển. Phước thứ ba trong Tịnh Nghiệp Tam Phước là “Thọ trì đọc tụng, vì người diễn nói.” Thọ trì là gì? Là sau khi tiếp nhận lời Phật dạy thì chúng ta vâng giữ, tuân thủ, làm đúng làm đủ chứ không bỏ sót lời dạy. Nhất định tuân thủ thì đây là trì. Diễn là làm ra tấm gương cho người xem. Đời sống của mình là một sự biểu diễn, làm ra để cho người ta thấy.*”**

Thọ trì, đọc tụng nghĩa là nghe lời, đọc tụng, vâng làm. Tiếp theo phải là vì người diễn nói. Chúng ta nói người ta phải hy sinh phụng hiến thì chúng ta phải làm ra được tấm gương chân thật hy sinh phụng hiến. Đó mới là diễn nói.

Hôm qua tôi nói với một chú ở khu tôi đang ở rằng, chỉ gom sơ sơ chúng ta đã có hai thùng rau củ quả để biếu tặng. Chúng ta vừa có thể tự cung tự cấp lại còn có thể cho tặng mọi người. Một đời sống như vậy chính là đang làm ra cho người ta xem. Mỗi việc chúng ta làm ra phải tương ưng với lời giáo huấn của Phật thì đó mới là biểu diễn, vì người diễn nói, chứ không phải ngồi giảng ào ào, nói suông. Có người nói mà không làm, ở đây Hòa Thượng dạy là phải thật làm. Đó mới là giá trị chân thật, là giá trị để cống hiến cho mọi người xem thấy. Hiện tại, chúng ta là phàm phu, nhưng đang cố gắng làm theo các Ngài. Trong Đệ Tử Quy dạy rất rõ rằng: **“*Chớ tự chê đừng tự bỏ, Thánh và Hiền dần làm được.*”** Hiện tại chúng ta chưa là Thánh, là Hiền nhưng cố gắng làm theo lời Thánh Hiền thì nhất định sẽ trở thành Thánh Hiền./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!